

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/632,Spotkanie-Tak-wyglada-nasz-swiat-Aparat-Bezpieczenstwa-w-Polsce-w-latach-1956-19.html>
20.03.2026, 01:20

Spotkanie „Tak wygląda nasz świat. Aparat Bezpieczeństwa w Polsce w latach 1956-1989” – Gdańsk, 10 marca 2005 r.

18.03.2005

10 marca 2005 r. na Wydziale Filologiczno-Historycznym Uniwersytetu Gdańskiego odbyło się spotkanie „»Tak wygląda nasz świat«. Aparat Bezpieczeństwa w Polsce w latach 1956-1989”. Zostało ono przygotowane przez gdański IPN, Kulturalny Kolektyw UG oraz Akademickie Centrum Kultury UG. Na spotkanie przybyło wielu studentów – sala wypełniona była po brzegi. Spotkanie rozpoczęło się multimedialną prezentacją opracowaną przez Tadeusza Ruzikowskiego z Biura Edukacji Publicznej zatytułowaną „Brudna statystyka”. Omówiła ją pani Justyna Skowronek z Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej w Gdańsku.

Następnie zaprezentowano wystawę multimedialną pt. „Rozpoznawać! Wykrywać! Zapobiegać! – pod okiem bezpieki 1956-1985” przygotowaną przez OBEP IPN w Gdańsku. Film wzbudził duże zainteresowanie; informacje, które zawierał, były niewątpliwie nowością dla większości osób obecnych na sali.

W kolejnej części pokazane zostały zdjęcia urządzeń służących do infiltracji społeczeństwa, „gadżetów SB”, które wykonano podczas wystawy prezentowanej w ramach Bałtyckiego Festiwalu Nauki w 2004 r. Wypożyczone zostały specjalnie na tę okazję z Muzeum Policji w Warszawie. Na zdjęciach znalazły się miniaturowe aparaty fotograficzne, m.in. ukryte w damskich torebkach, urządzenia służące do podsłuchu, również starannie ukryte, np. w aparatach oraz wiele innych. Duże wrażenie zrobiła informacja o cenie tych urządzeń – niektóre były w cenie samochodu (!).

Jako ostatnie wyemitowano filmy instruktażowe dla funkcjonariuszy MSW, przygotowane na zlecenie biura „B”. Jedną z zaskakujących informacji była ta o podszywaniu się esbeków pod operatorów Telewizji Publicznej. Również w cyniczny sposób pokazano śmierć Ryszarda Siwca, który dokonał aktu samospalenia podczas dożynek w 1968 roku na Stadionie X-lecia w Warszawie, po interwencji wojsk Układu Warszawskiego w Czechosłowacji.

Również groteskowe wydawało się intensywne śledzenie kombatanów AK. Ich kontakty rozbijano przez cały okres PRL. Jedną z czołowych animatorek życia towarzyskiego kombatanów w Gdańsku w latach siedemdziesiątych była Sabina Korejwo z III Wileńskiej Brygady AK. Byłym żołnierzom walczącym o niepodległość Polski „Bezpieka” odebrała możliwość spotkań i wspólnego przeżywania wspomnień, świętowania oraz wzajemnego wspierania się. Cały film wywołał poruszenie wśród publiczności.

W kolejnej części spotkania Justyna Skowronek i dr Janusz Marszałec, naczelnik gdańskiego OBEP IPN, odpowiadali na liczne pytania.

Padają pytania o inwigilację środowiska akademickiego, kościelnego a także środowiska rolników. Zadawano szczegółowe pytania o struktury aparatu bezpieczeństwa. Starano się dokładnie zrozumieć pojęcia „agent”, „tajny współpracownik”. „funkcjonariusz SB”. Pytano także o dane statystyczne dotyczące osób pracujących dla MSW; były to liczby zaskakująco wysokie. Trudnym do zaakceptowania był fakt, że wielu współpracowników SB zwerbowano pod koniec lat

osiemdziesiątych, kiedy system komunistyczny „pękał”.

Spotkanie okazało się bardzo potrzebne. Wiedza na temat służb bezpieczeństwa PRL jest wciąż mało znana, a w ostatnim czasie powstało niewątpliwie duże zapotrzebowanie na dokładne wyjaśnienie wszystkich niejasności związanych z tym tematem.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

